

"העולם הזה" 1043
תאריך: 2.10.1957

לפני 25 שנה

את סיפור התנועה הפילהרמנית והקמת הכלכלית לנהל את המיליון פרדוקס מאן. בשעת הנהלה: לאומני קצוני ד"ר ישראל (שייב) אלדר.

גליון "העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הוציא כתבת-שער על המרכז החדש במאבק לגילוי האמת על רצח ד"ר ישראל קסנר, כאשר הממשלה נמסה לנקות את חלקם של שירותי הביטחון והאשמים במעשה את מחתרת הימין. כתבה מיוחדת תחת הכותרת, "הייתי ספקר כרטיסי-קלונים" הביאה את סיפורו של השוק השחור לכרטיסי הקלונים, שהיה באותה תקופה נעץ חברתי בולט ביותר. במדור מוסיקה הובאה הכתבה, "אולימפיאדה של צלילים", שגוללה

חיים דורסניים נוסח בן-גוריון * הסיפור המוזר של

המוסיקאים ברנשטיין ושפרן * שמעון פרס והחזרה הלאומית

העם

על הראש

לא רק בן-גוריון עומד על הראש. כל הממשלה עומדת על הראש! נאנח הש"ב עסקן מפא"י מיואש. היה יסוד ל-אנחה זו.

במשך חודשיים שררה מעין שביתת-נשק כללית. שום מישפט סנסציוני לא העכיר את כותרות העיתונים, מלבד מיש-פט הגברת שלום. שורה של מאורעות יפים וחיוניים רוממה את רוחו של האזרח - ועדות האטום, תערוכת הבולים, המכביה המוצלחת, ההכנות למאורע הי-מוסיקלי בתל-אביב.

אילו יצאו כל אויבי המישטר מחורי העולם התחתון כדי להעכיר אידיליה זו, לא היתה בכך פליאה. אולם קרה ההיפך. השבוע עסקה בכך דווקא הממשלה עצמה, בניצוחו האישי של דוד בן-גוריון. עם הגשת התביעה נגד ד"ר אלדר-שייב רומק גרינברג, נתקעה התורעה הצורמת הראשונה בחצוצרת המילחמה הפנימית המחודשת, ביום-החול הראשון של שנת תש"ח.

מקל הפוך. לא היה זה מקרה כי תרועת-הצוצרה זו קראה לקרב, ודווקא בשנה המישפט.

בשנים הראשונות המשיך המישפט הישראלי על כל אביוויו בתלם הישר ש-נחרש עליידי המנדט הבריטי. הוא שימש נכשיר לביקורת על השליטון, מחסום מפני נחשול השחיתות הגואה. אולם בי-הדרגה נתגלו סימנים מדאיגים. אחרי ש-יירדה על השליטון סידרה של מהלומות מישפטיות מוזעזעות, החל הוא מבין כי הונח שסח זה, וכי המישפט העצמאי מהווה סכנה ליציבות.

גל ההשמצות נגד השופט בנימין הלוי בפרס קסנר; האווירה שאפפה את מיש-פט עמוס בן-גוריון ופסקידינו ותעלומת העמד 30; הביזיון הציבורי שנערך על-ידי השליטון לשופט-השלום מינה שמיר בעניין שיינברג; הציפצוף הרשמי על מימצאי פסקי-הדין על קסנר ושות', סהר, וינגר וחבריהם - כל אלה סימלו מיפנה קיצוני בתפקיד השליטון הועיד למישפט במדינה.

בפרס השנה החדשה היה ברור כי היוצץ המישפטי וקבוצת החרז של בן-גוריון האמינו, כי המצב כשר להפוך את הקצרה על פיה. הם קיוו כי המקל המיש-פטי, שירד פעמים כה רבות על גבם שלהם, יכול להפוך עתה מקל להכות בו את יריביהם. מערכת החוקים הדורסניים, שי הוכנה בשנים האחרונות בסבלנות רבה ובהסתאות ביטחוניות שונות ומשונות ל-הדרמת-הקהל, היתה עתה מוכנה.

ביטחון

בדלת-סייג סגורות

סגן פרקליט המדינה, גבריאל בן, היה מצוייד היטב כשהגיע השבוע לתל-אביב, פטו לייצג את התביעה הכללית, במיש-פט של אברהם ("לוקש") גרוסבלאט; הנאשם במכירת רובים לבדווים בסביבות באר-שבוע. "עובדות מסוימות", נאמר ב-דף הנייר שבך קרא ממנו באוזני הנשיא התורן מרדכי קנא, "עוללות לפגוע ב-

• כיום שופט בית-המישפט העליון.

עיתונות

זה קרה מאחר

"אנו מאושרים שנפלה בידינו הזכות לפתוח את היכל התרבות על שם פריי-רייך ר' מאן בקונצרט חגיגי, שיתקיים ב-2 באוקטובר", אמרו שני האמנים הדגולים, המנצח והפסנתרן ליאונרד ברנשטיין ו-

ביטחון המדינה. החתום על הדף היה שר-הביטחון, דוד בן-גוריון, שביקש ל-השתמש בסמכונו הביטחוני כדי לשכנע את הנשיא התורן לסגור את דלתות בית-המישפט, בשעת הדיון בתיקו של גרוס-בלאט.

סניגורו של גרוסבלאט, עורך-הדין יש-ראל הייך, מיהר להתנגד: "רק לשם עשי-ית צדק לנאשם סוגר בית-המישפט את דלתותיו", וציטט פסק-דין, מתוך ספר תקדימים בריטי כרסגני.

הנימוקים לבקשת סגירת הדלתות היו, לדעתו של הייך, אחרים לגמרי מנימוקי ביטחון סתומים. "הדבר נעשה לפי בקשתו של עדה-מלך", טען הייך בקול בטוח. "אם הוא רוצה לשקר, שיעשה זאת בדלתיים פתוחות".

נצחון נוסף. אותה שעה הסתובב עד-

נערת השבוע

נערה זו אתם עתידים עוד לר-אות וגם לשמוע. זוהי גאולה גוני, תגליתו של ברלינ-סקי מהסינטיקון. אני לא רוצה להש-וויץ, אבל היא נה-גלתה תודות לי. אחרי שפירסמתי שהוא מחפש נערה להופעה, התייצבו לפניו מעמדות רבות. לנאולה בת ה-16 היה מליץ יושר, או ליתר דיוק, ממליץ: מנהל בית-הספר אלפר, שבו למדה עד לפ-ני שנה המנהל, ש-קרא את המודעה, מיהר להתקשר על ברלינסקי, סיפר לו על כישרונותיה הרבי-גוניים שד תלמידתו.

ברלינסקי לא התאכזב. גם אני לא. היא נערה בעלת קול מלא ורך כקטיפה. אין בה הביישנות ההססנית. המאפיינת כל נערה בגילה וכל מתחילה בתאטרון. היא בעלת ביטחון עצמי רב ושלוה נפשית כשל ותיקה ורגילה בעיסוק-שעשועים. ברלינסקי ומרדכי להדריכה, ללמדה אצל מורים ידועים פיתוח-קול ודיקציה.

"קודם דיברתי שוטפת כמו מכונת-ירייה", מספרת גאולה, "כעת אני מדברת בנחת". לשאלה אם היתה התנגדות בבית להופעתה על בימה, השיבה: "יש לי הורים נפלאים. להיפך, הם מעודדים אותי. זה לא כמו אצל כולם. בצעם, הוסיפה אחרי הירור, "כתבו המון ספרים כיצד לגדל ילדים, אולם איש לא כתב עדיין ספר כיצד לגדל אבא. אני למשל, איני זקוקה לזאת. אני בטוחה שנערות רבות תמצאנה ספר כזה שימושי". היא עדיין בוסר, אולם בכל זאת יש חשק לנגוס בו.

הכנר אייזק שטרן, שהגיעו אמש לנמל-התעופה בלוד, מגיר-זורק. בתאור שיגרתו זה נפתחה ביום רא-שון כתבה שהתפרסמה בארבעה עיתוני-בוקר, במקום בולט במדור החדשות. הכ-תבה, שנשלחה לעיתונים בידי המחלקה ל-יחסי-ציבור של התנועה הפילהרמנית הישראלית, ידעה גם לספר כי "את הא-מנים קיבלו חברי הנהלת התנועות".

באותה שעה שבה קראו אלפי אז-רחים ישראלים את הידיעה על בואם, ישבו ליאונרד ברנשטיין ואיזק שטרן באחד מבתי-המלון של אתונה, גמאו ב-מתינות את קפה הבוקר שלהם. לא היה להם מה למחר: המטוס, שבו יצאו ערב קודם לכן מרומא לישראל, חזר אחרי שעת טיסה אחת. כאשר קברניטו הודיע לנסועים על קילקול באחד המנועים, ו-נחת באתונה.

המלך עצמו במסדרון בית-המישפט, כש-הוא מלווה בלש מהמחלקה לתפקידים מ-יחדים של מישטרת מחוז המרכז. האיש, ששמו נאסר לפירסום, התנועע בעצבנות, העיף מדי פעם מבט באנשיה הוועפים של הבורת לוקש.

הבירור המישפטי עמד להבהיר את ש-רשרת הפעולות, שהעבירה שישה רובים ואקדח אחד משרותו של רבי-סרן בצה"ל לידיהם של בדווים מאחד השבטים בנגב, ומשם לבדווים שמעבר לגבול הירדני. בפעולות אלה היה גם לנאשם וגם לעד-המלך חלק פעיל ביותר.

לבסוף פסק השופט לנהל את המישפט כולו בדלתיים סגורות. יותר משהשפיעה עליו תעודתו של בן-גוריון, אשר קנת סי-רב לקבלה, מחוסר סמכות לשר, שעתה את שלה עדותו של קצין צבא בכיר, שנית-נה שלא בנוכחות הקהל.

דח

גשר דציר

בבוא המשיח, יעברו הרשעים על גשר של ברזל ויפלו לתוך התהום. ואילו הצ-דיקים יעברו על גשר של נייר ויגיעו ב-שלום לארץ-ישראל.

לפני חודשיים ביקש הרב יצחק רח-מים ניסים לנסות את גשר הנייר. משגודע לו כי בית-החרושת לנייר בחדרה מעסיק פועלים יהודיים בשבת (בניקוי מכונות), הזהיר את 40 המו"לים של ספרי-היהודש במדינת-ישראל שלא לרכוש את הנייר בחדרה.

העובדה, שאחד מבעלי המפעל הוא יהודי דתי באמריקה, לא ריככה את הזעם הרבני.

40 הצדיקים מיהרו למלא את החר-ראה, מכיוון שהנייר בחוצלארץ זול יותר מנייר-חדרה, עמדו לזכות גם בעולם הזה וגם בעולם הבא.

נפ של ניסים. אולם רשע אחד עמד כאבן-נגף בדרך. פנחס ספיר אינו גאון בענייני דת. אך בענייני יבוא ידו נטויה. אמר הוא: "הרבנים לא יכתיבו לי את מדיניות-היבוא!" וציווה על עוזריו שלא לתת רשיונות-יבוא למו"לים הדתיים.

גשר-הנייר עמד להתמוטט. ה-40 הת-כנסו השבוע בביתו של הרב ניסים ו-י-תבעו ממנו לחולל נס. הרב הבטיח: ב-י-שיבה הבאה של הממשלה יקום משה שפירא, שרהדותות, יטיח בפני חברו, שר-המיסחר-התעשייה, את האשמה שהוא מסייע לחבלה בשבת.

אנשים

● ד"ר ישראל אלדר (שייב), עורך סולם, אחרי שנודע לו על העמדתו לדיון באשמת הסתה למרד: "אני אנצל ברצון בימה מצויינת זו, שמספקת לי הממשלה להסתבר רעיונות".

● מנכ"ל משרד-הביטחון שמעון פרס, באסיפת מפא"י בכפר-סבא: "עד הקמת המדינה התפתח אצלנו הגב, כדי לשאת רדיפות; אחרי הקמת המדינה התי-פתח אצלנו החזה המסוגל להשיב מנה נגד מנה".

● פרופסור ישעיהו לייבוברין, ב-תגובה על דברי הרב הראשי (האשכנזי) יצחק הלוי הרצוג, שהכריז כי המדינה היא אתחלתא דגאולה וקמה בחסות ההש-גחה העליונה: "אין לנו שום הצדקה לתלות את קיומנו בהשגחה, כי אין לנו קומוניקציה עם מה שמאחורי הפרגו, ולא קיבלנו משם שום הודעה שזו ראשית צמיחת גאולתנו".

• הראשון לציון, אביו של שר-המיש-פט בממשלת בגין משה ניסים.